॥ શ્રી મહાવીરાય નમઃ॥

શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત

માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ

Website : www.jainshikshan.org **E mail :** jainshikshanboard@gmail. com

૧૧ જાન્યુઆરી ૨૦૨૬ મહિલા મંડળ કુલ ગુણ : ૧૦૦

સૂચના : ૧) જે પ્રમાણે સવાલ પૂછ્યા હોય તે જ પ્રમાણે જવાબ લખવા. વાર્તા કે થોકડાના લાંબા જવાબ લખવા નહિ.

૨) આપના જવાબ પેપરમાં આપે ઓપન બુક આપી છે કે રેગ્યુલર તે ખાસ લખજો. જેમણે નહીં લખ્યું હોય તેમનો નંબર આવશે તો પણ નંબર આપવામાં નહીં આવે.

શ્રેણી – ક્રેશ કોર્ષ (૫ મી, ૬ ઠ્ઠી)

STUDENT NAME		ROLL NO.	
DATE OF BIRTH		MOBILE NO.	
OPEN /REGULAR		WRITER YES/NO	
SANGH NAME		SUPARVISOR SIGN	
MAHILA MANDAL		TOTAL MARKS	

(30)

પ્ર.૧ સામાયિક–પ્રતિક્રમણના આધારે લખો.

(૧) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો. (૧૦)

૧. તિણ્હં **ગુત્તીણં ચઉણ્હં કસાયાણં પંચણ્હ મણુવ્વયાણં તિણ્હં** ગુણવ્વયાણં

૨. ઉવટ્ટણ વિહિં **મજ્જણ વિહિં વત્થ વિહિં વિલેવણ વિહિં પુપ્ફ વિહિં** આભરણ

૩. એમ અઢારે **પાપસ્થાનક પચ્ચક્ખીને સવ્વં અસણં પાણં ખાઈમં સાઈમં ચઉવ્વિહં પિ આહારં** પચ્ચકખામિ

૪. છીએ **જંભાઈએ આમોસે સસરક્ખામોસે આઉલમાઉલાએ** સોવણ

૫. ખામેમિ **સવ્વે જીવા સવ્વે જીવા વિ ખમંતુ મે, મિત્તી મે સવ્વભૂએસુ વેર** મજ્ઝં

(૨) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતીમાં અર્થ લખી કયા પાઠમાં આવે છે? તે લખો. (૫)

૧. ઘોસહીણં **શુદ્ધ ઉચ્ચાર વિના ભણાયું હોય** **પ્રતિક્રમણના ચોથા પાઠમાં**

૨. પાઢિયારૂ **આપીને પાછી અપાય તેવી વસ્તુ** **બારમા વ્રતમાં**

૩. પવજ્જામિ **અંગીકાર કરું છું** **માંગલિકમાં**

૪. ઠાણં સંપત્તાણં **સ્થાનને પામેલા** **સામચિકના સાતમા પાઠમાં**

૫. આમોસે **વગર પૂંજ્યે શરીર ખંજવાળવાથી** **પહેલા શ્રમણસૂત્રમાં**

(૩) નીચેના શબ્દોના મૂળ પાઠ (માગધી શબ્દ) લખો. (૫)

૧. કર્મ સંબંધી **કમ્મઓણં** ૨. શ્વાસોચ્છ્વાસ સુધી **ઉસ્સાસ નિસ્સાસેહિં**

૩. બંને કાળ **ઉભઓકાલં** ૪. બધા દેવ, ગુરુને માનવા તે **અનાભિગ્રહિક મિથ્યાત્વ**

૫. પરઠવા યોગ્ય આહાર લેવા વડે **પારિટ્ઠાવણિયાએ**

(૪) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૧૦)

૧. સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય કોને કહેવાય? **જે પંચેન્દ્રિય મનુષ્ય માતા-પિતાના સંયોગ વિના, ૧૦૧ ક્ષેત્રના સંજ્ઞી મનુષ્યના શરીરની ૧૪ પ્રકારની અશુચિમાં પોતાની મેળે ઉત્પન્ન થાય છે.**

૨. જીવને અજીવ શ્રદ્ધે તે મિથ્યા. એટલે શું? એક ઉદા. આપો. **જીવને ન માને. પૃથ્વી આદિમાં જીવ ન માનવા.**

૩. શિકારમાં કેવા પરિણામ આવે છે? કોઈપણ એક લખો. **નરક ગતિનું આયુષ્ય બંધાય. અશાતા વેદ. કર્મનો તીવ્ર બંધ થાય, પરભવમાં અશુભ દીર્ઘ આયુષ્ય બંધાય. એક મોત લેવાના બદલે અનંત મોતે મરવું પડે.**

૪. સંથારાનું મહત્ત્વ શું છે? (૪ થું) **૪) સકામ મરણ તથા પંડિત મરણ છે.**

૫. ઠવણા પાહુડિયાએ એટલે શું? **સાધુના ઉદ્દેશથી/અન્ય ભિક્ષુકને માટે અલગ કાઢીને રાખેલું ભોજન લેવું તે.**

૬. સાધકે પ્રતિલેખન ક્યારે કરવાનું હોય છે? **દિવસના પહેલા અને ચોથા પ્રહરે એમ બે વાર કરવાનું હોય.**

૭. શ્રમણસૂત્ર એટલે શું? **ચતુર્વિધ સંઘરૂપ શ્રમણોના અધ્યયન - સૂત્ર વિશેષ તે.**

૮. અનશન એટલે શું? **યાવત્ જીવન માટે પ્રત્યાખ્યાનપૂર્વક આહાર-પાણીનો ત્યાગ કરવો.**

૯. પાંચ મહાવ્રતની ભાવના અને અતિચાર લખો. બે શબ્દમાં લખો. **૨૫, ૧૨૫**

૧૦. ભેષજ એટલે શું? **હિંગાષ્ટક ચૂર્ણ, ત્રિફળા વગેરે અનેક દ્રવ્યવાળી વસ્તુઓ.**

(૫૦)

પ્ર.૨ તત્ત્વ/સંસ્કાર વિભાગના આધારે

(૧) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં લખો. (૧૦)

૧. આયુષ્ય કર્મે કયો ગુણ રોક્યો છે? નામ કર્મ કોના જેવું છે? **અક્ષય સ્થિતિ, ચિત્રકાર સમાન**

૨. અર્ધનારાચ સંઘયણમાં શું હોય? **એક પડખે મર્કટબંધ અને બીજા પડખે માત્ર ખીલી.**

૩. પહેલા આરે ઉતરતા જમીનની સરસાઈ કેવી હોય? **ઉતરતા આરે ખાંડ સરખી.**

૪. નાભિ રાજા કુલકરના સમયમાં શું દંડ અપાતો હતો? **ધિક્કાર. તમે આવું કાર્ય કર્યું? તમને ધિક્કાર છે.**

૫. ૫૬ અંતરદ્વીપમાં કેવા ભાવો વર્તે છે? **ઉતરતા ત્રીજા આરા જેવા.**

૬. આંતરા એટલે શું? **બે પાથડા વચ્ચેનો ભાગ. પાથડા કરતા જુદા પ્રકારની પૃથ્વી.**

૭. ભગવતી સૂત્રમાં કયા શ્રાવકોની વાત આવે છે? **તુંગીયા નગરીના શ્રાવકો, શંખ શ્રાવક, મંડૂક શ્રાવક.**

૮. પેજ્જવત્તિયા ક્રિયા સમજાવો. **રાગવશ માયા તથા લોભ કરવાથી લાગે.**

૯. ઉત્કાલિક સૂત્ર એટલે શું? **જેનો સ્વાધ્યાય અસજ્ઝાય ટાળીને આઠે પ્રહર કરી શકાય.**

૧૦. બુદ્ધબોહી સિદ્ધા કોને કહેવાય? **ગુરુનો ઉપદેશ સાંભળી વૈરાગ્ય પામીને મોક્ષે જાય તે.**

(૨) ખાલી જગ્યા પૂરો. **(૮)**

૧. ...... નિરોધ કરવો તે સંવર. તેના વિશેષ ...... ભેદ છે. **આશ્રવ, ૫૭**

૨. ...... ને પ્રતિદિન અવશ્ય કરવા યોગ્ય છે તે ...... સૂત્ર. **ચતુર્વિધ, આવશ્યક**

૩. ...... ના લક્ષ વિનાની દરેક પ્રવૃત્તિ ...... છે. **આત્મા, પ્રમાદ**

૪. ...... મિથ્યાત્વી જીવોની સામે એક જીવ ...... છે. **અનંત, સમકિતી**

૫. કોઇપણ એક જ વિષય પર મનની ...... ને ...... કહેવાય છે. **એકાગ્રતા, ધ્યાન**

૬. જેના કારણે શરીરમાં ઉષ્ણતા રહે તેને...... કહે છે. તે ...... કર્મની પ્રકૃતિ છે. **તૈજસ, નામ**

૭. વિપરીત ...... વાળા મેઘને ...... કહે છે. **રસ, વિરસમેઘ**

૮. ...... પહેલાં પૂ. ...... ને વહોરાવવાની ભાવના ભાવવી. **જમતા, સંતો**

(૩) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ સાચા છે કે ખોટા? ખોટા હોય તે સુધારીને લખો. **(૮)**

૧. બે હાથની અવગાહનાવાળો મોક્ષે જઈ શકે છે. **સાચું.**

૨. ઉત્સૂત્ર પ્રરૂપણા કરવાવાળા લોકાંતિક દેવ બને છે. **ખોટું. ઉત્સૂત્ર પ્રરૂપણા કરવાવાળા કિલ્વિષીક દેવ બને છે.**

૩. આગાર ધર્મ એટલે સાધુધર્મ. **ખોટું. આગાર ધર્મ એટલે શ્રાવક ધર્મ.**

૪. જે કર્મ આત્માના મૂળ ગુણને પ્રગટ ન થવા દે તે અઘાતી કર્મ છે.

ખોટું. જે કર્મ આત્માના મૂળ ગુણને પ્રગટ ન થવા દે તે ઘાતી કર્મ છે.

૫. ચાલતા ચાલતા ઉંઘે તેને પ્રચલા પ્રચલા કહેવાય. **સાચું.**

૬. શોક એ ચારિત્ર મોહનીય કર્મની પ્રકૃતિ છે. **સાચું.**

૭. એકત્વ ભાવના ધર્મસિંહ અણગારે ભાવી. **ખોટું. એકત્વ ભાવના નમિ રાજર્ષિએ ભાવી.**

૮. જુગલિયાના કલ્પવૃક્ષ વનસ્પતિકાયના છે. **સાચું.**

(૪) જોડકા જોડો. **(૮)**

(અ)	(બ)	જવાબ
૧. પન્નવણા સૂત્ર	૧. સાધુના પાંચ મહાવ્રત	**૩. કર્મપ્રકૃતિ**
૨. જંબૂદ્વીપ પ્રજ્ઞપ્તિ સૂત્ર	૨. ગોત્ર કર્મ	**૫. છ આરાના ભાવ**
૩. ઉપાસકદશાંગ સૂત્ર	૩. કર્મપ્રકૃતિ	**૮. કામદેવ શ્રાવક**
૪. પ્રશ્નવ્યાકરણ સૂત્ર	૪. બંધ	**૧. સાધુના પાંચ મહાવ્રત**
૫. બળ અમદ	૫. છ આરાના ભાવ	**૨. ગોત્ર કર્મ**
૬. સ્પર્શ આવરણ	૬. અજીવ	**૭. જ્ઞાનાવરણીય કર્મ**

૭. અનુભાગ	૭. જ્ઞાનાવરણીય કર્મ	**૮. બંધ**
૮. સ્પર્શ	૮. કામદેવ શ્રાવક	**૬. અજીવ**

(૫) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે શબ્દમાં લખો. (૮)

૧. ઘનોદધિ અને ઘનવાત કેટલા યોજનનો છે? **૨૦૦૦૦, અસંખ્ય**

૨. સંવર તત્ત્વમાં રૂપી કે અરૂપી? તેના ભેદ કેટલા? **અરૂપી, ૫૭**

૩. સૌથી મોટું સૂત્ર ક્યું છે? તેમાં કેટલા પ્રશ્નોત્તર છે? **ભગવતી, ૩૬૦૦૦**

૪. અરૂપી અજીવના ટૂંકમાં અને વિસ્તારથી ભેદ કેટલા છે? **૧૦, ૩૦**

૫. ત્રીજા આરે છોરૂંની પ્રતિપાલના કેટલા દિવસ? આહારની ઈચ્છા કેટલા દિવસે? **૭૯, ત્રણ**

૬. કર્મોની વિવિધ અવસ્થામાં પહેલી અને આઠમી અવસ્થા **બંધ, ઉપશમ**

૭. પ્રત્યેક પ્રકૃતિમાં માત્ર તિર્યંચમાં હોય તેવી પ્રકૃતિ? **આતાપ, ઉદ્યોત**

૮. સાધુને કેટલા પ્રકારના દાન આપી શકાય? તેનું વર્ણન ક્યા વ્રતમાં છે? **૧૪, બારમા**

(૬) વ્યાખ્યા લખો. (૮)

૧. વ્યાધિ મેઘ : **વિવિધ પ્રકારના રોગોથી વેદના ઉત્પન્ન કરાવતો મેઘ.**

૨. આદેય નામ : **જેના ઉદયથી જીવના વચન આદરણીય, માન્ય હોય.**

૩. દ્રવ્ય નિર્જરા : **કર્મ પુદ્ગલનું આત્મપ્રદેશથી છૂટા પડવું.**

૪. મૂળ સૂત્ર :

સાધુની દિનચર્યામાં જે મૂળરૂપે સહાયક બને છે તથા જેનું અધ્યયન સાધુ માટે સર્વપ્રથમ જરૂરી છે.

૫. અંતરદ્વીપ : **ચારે બાજુ સમુદ્ર અને વચ્ચે જમીન હોય/એક દ્વીપના આંતરે બીજો દ્વીપ હોય.**

૬ મન અસંવર : **મનને આર્ત્ત–રૌદ્રધ્યાનમાં પ્રવર્તાવે.**

૭. ટીપ્પણયાએ : **રડાવે, ટપક ટપક આંસું પડાવે.**

૮. તથૈતિ : **કહેશો તેમ કરીશ.**

(૧૦)

પ્ર.૩ વાર્તાના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) યોગ્ય વિકલ્પ પર ટીક કરો. (૫)

૧. શક્રેન્દ્રએ કઈ નગરી બનાવી? (**વિનિતા,** દ્વારિકા, રાજગૃહ)

૨. બે કાચબાનું દષ્ટાંત ક્યાંથી લેવામાં આવ્યું છે? (**જ્ઞાતાધર્મકથા,** દુ:ખવિપાક, ઉપાસકદશાંગ)

૩. કામદેવ સાથે ભગવાનના દર્શન કરવા કોણ ગયું? (પરિષદ, **જિતશત્રુ,** વિજય)

૪. દશાર્ણભદ્ર રાજા શું જોઈને અવાચક બની ગયા? (ઈન્દ્રનો પાવર, **ઈન્દ્રની રિદ્ધિ**, ઈન્દ્રનો વૈભવ)

૫. મૃગાપુત્રના પેટમાં આહાર જતાં આહારનું શેમાં પરિવર્તન થયું? (**લોહી**, માંસ, વીર્ય)

(૨) કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે? **(૫)**

૧. હું તમારા પુત્રને જોવા આવ્યો છું. **ગૌતમ સ્વામી મૃગાવતી રાણીને કહે છે.**

૨. તે સંયમ છોડી સંસારમાં જવાનો નિર્ણય કર્યો છે. **ભગવાન મહાવીર મેઘ મુનિને કહે છે.**

૩. હું બાર વ્રતધારી શ્રાવકધર્મને ગ્રહણ કરવા ઈચ્છું છું. **કામદેવ શ્રાવક ભગવાન મહાવીરને કહે છે.**

૪. હું જાવજ્જીવ સુધી બધી પાપકારી પ્રવૃત્તિનો ત્યાગ કરું છું.

ઋષભદેવ ભગવાન સિદ્ધ ભગવાનને નમસ્કાર કરતા બોલે છે.

૫. મારા જેવાનું ક્યાંથી આવું ઐશ્વર્ય હોય? **દશાર્ણભદ્ર રાજા મનમાં વિચારે છે.**

(૧૦)

પ્ર.૪ નીચેના કાવ્યની પૂર્તિ કરો.

૧. ત્વત્ **સંસ્તવેન ભવ સંતતિ સન્નિબદ્ધં, પાપં ક્ષણાત્ક્ષયમુપૈતિ શરીર ભાજામ્ ।**

આક્રાન્ત લોકમલિનીલમશેષમાશુ, સૂર્યાંશુ ભિન્નમિવ શાર્વર મન્ધકારમ્ ॥

૨. ચોવીસે **જિનની, સર્વ સાધ્વી સાર, અડતાલીસ લાખ ને આઠસે સિત્તેર હજાર.**

ચેડાની પુત્રી, રાખી ધર્મશું પ્રીત, રાજેમતી વિજયા મૃગાવતી સુવિનીત.

૩. ધન્ય **જિનપાલ મુનિવર, દોય ધન્ના હુઆ સાધ, ગયા પ્રથમ દેવલોકે મોક્ષ જાશે આરાધ,**

મલ્લિનાથના છ મિત્ર, મહાબળ પ્રમુખ મુનિરાય, સર્વે મુગતે સિધાવ્યા, મોટી પદવી પાય.

૪. ચારિત્ર **લઈને પહોંચ્યા, શિવપુર ઠામ, ધુર આદિ મકાઈ અલક્ષ મુનિ નામ**

વળી કૃષ્ણરાયની અગ્રહમહિષી આઠ, પુત્ર વહુ દોયે, સંચ્યા પુણ્યના ઠાઠ.

૫. પછી **ચારિત્ર લીધું, મિત્ર એક સહસ્ત્ર આઠ ધીર, મરી હુવા શકેન્દ્ર, ચ્યવી લેશે ભવતીર,**

વળી રાય ઉદાયન, દિયો ભાણેજને રાજ, પછી ચારિત્ર લઈને, સાર્યા આતમકાજ.

જય – જિનેન્દ્ર

- **PLEASE CONATACT DSB HELPLINE NO. 9702277914 FOR FREE ONLINE SHRENI CLASSES.**
- **NEXT CLASS STARTS FEBRUARY 2ND/3RD MONDAY AND TUESDAY.**
- **TO JOIN OUR TELEGRAM GROUP. CONTACT DSB HELPLINE NO. 9702277914.**
- **FOR BOOKS AND EXAM REGISTRATION.**